

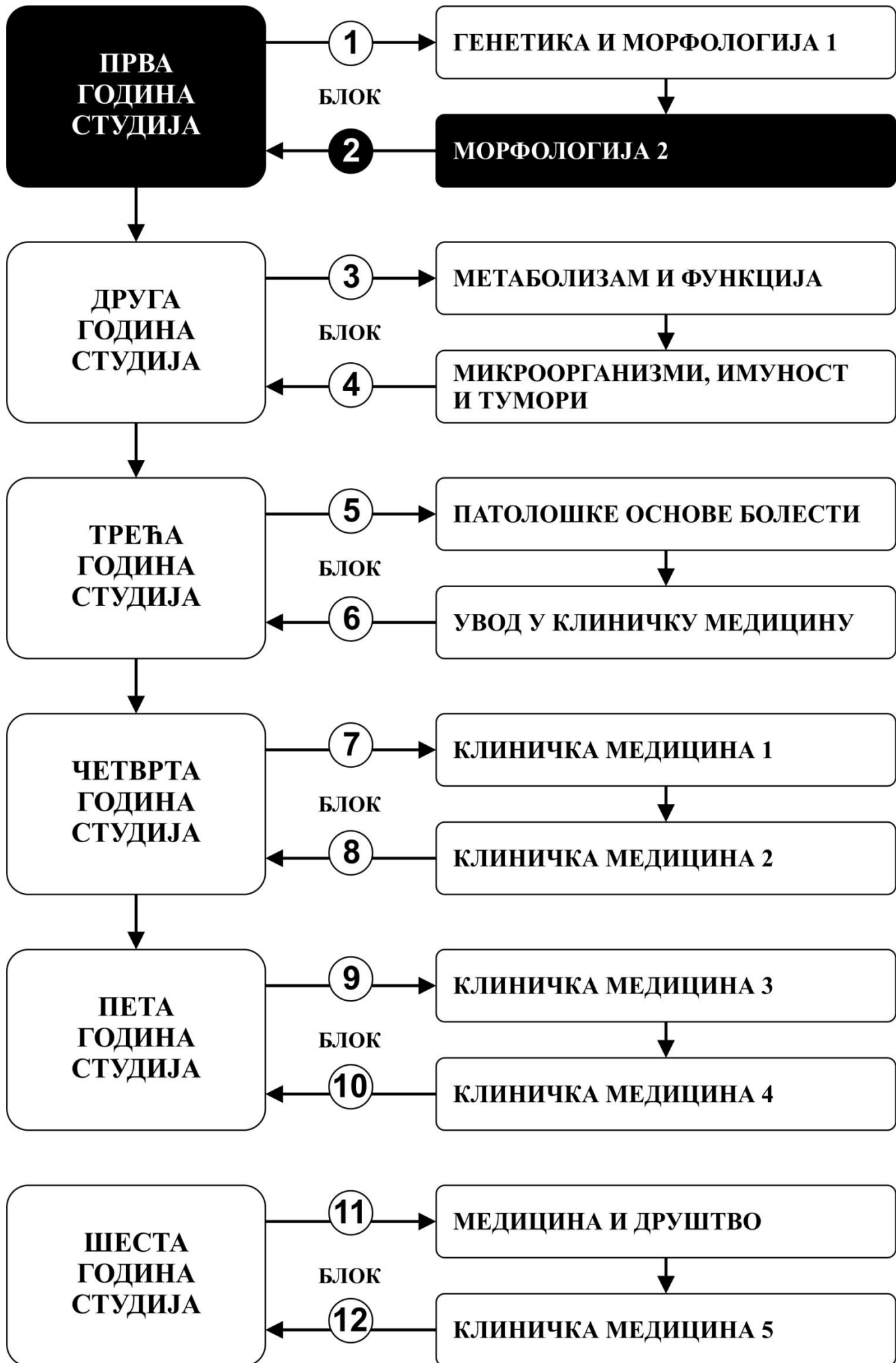

МОРФОЛОГИЈА 2

ПРВА ГОДИНА СТУДИЈА

школска 2012/2013.

ИСТОРИЈА МЕДИЦИНЕ

Предмет:

ИСТОРИЈА МЕДИЦИНЕ

Предмет се вреднује са 3 ЕСПБ. Укупно има 30 часова активне наставе

КАТЕДРА:

1.	Драгана Игњатовић Ристић	Ванредни професор	draganaristic@gmail.com
2.	Славица Ђукић Дејановић	Редовни професор	slavicadd@gmail.com
3.	Драган Миловановић	Редовни професор	Piki@medf.kg.ac.rs
4.	Мирјана Јовановић	Ванредни професор	drminjaj@yahoo.com
4.	Биљана Вулетић	Ванредни професор	sibil@ptt.rs
5.	Бранко Ристић	Ванредни професор	Branko.ristic@gmail.com
6.	Сузана Матејић	Доцент	matejics@gmail.com
7.	Душан Петровић	Ванредни професор	
8.	Владимир Јањић	Асистент	vladadok@yahoo.com
9.	Данијела Ђоковић	Доцент	
10.	Бранимир Радмановић	Сарадник у настави	Biokg2005@yahoo.com
11.	Милица Боровчанин	Сарадник у настави	milicaborovcanin@yahoo.com

СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА:

Модул	Назив модула	Недеља	Предавања недељно	Наставник-руководилац модула
1	Рани развој медицине	5	2	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Проф. С. Ђукић Дејановић
2	Предуслови етичког понашања	5	2	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Проф. С. Ђукић Дејановић
3	Етика медицинске професије	5	2	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Проф. С. Ђукић Дејановић
				Σ 30

ОЦЕЊИВАЊЕ:

Студент савладава предмет по модулима. Оцена је еквивалентна броју освојених поена (види табеле). Поени се стичу на два начина:

АКТИВНОСТ У ТОКУ НАСТАВЕ: На овај начин студент може освојити до 30 поена и то тако што на последњем часу рада у малој групи извлачи 2 испитна питања из те недеље наставе, одговара на њих и у складу са показаним знањем добија од 0 - 2 поена.

СЕМИНАР: На овај начин студент може да освоји до 10 поена. Оцењује се обрађени садржај, приказ података и вештина презентовања.

ЗАВРШНИ ТЕСТОВИ ПО МОДУЛУМА: На овај начин студент стиче до 60 поена а према приложеној шеми.

МОДУЛ		МАКСИМАЛНО ПОЕНА			
		активност у току наставе	клинички семинар	завршни тест	Σ
1	Рани развој медицине	10		20	30
2	Предуслови етичког понашања	10		20	30
3	Етика медицинске професије	10		20	30
Σ		30	10	60	100

Завршна оцена се формира на следећи начин:

Да би студент положио предмет мора да оствари минимум 55 поена и да положи све модуле.

Да би положио модул студент мора да:

1. Оствари више од 50% поена на том модулу
2. Оствари више од 50% поена предвиђених за активност у настави
3. Да положи тест из тог модула, односно да има више од 50% поена.

број освојених поена	оцена
0 - 54	5
55 - 64	6
65 - 74	7
75 - 84	8
85 - 94	9
95 - 100	10

ТЕСТОВИ ПО МОДУЛИМА

МОДУЛ 1.

ЗАВРШНИ ТЕСТ
0-20 ПОЕНА

ОЦЕЊИВАЊЕ ЗАВРШНОГ ТЕСТА

Тест има 20 питања
Свако питање се вреднује 1 поен

МОДУЛ 2.

ЗАВРШНИ ТЕСТ
0-20 ПОЕНА

ОЦЕЊИВАЊЕ ЗАВРШНОГ ТЕСТА

Тест има 20 питања
Свако питање се вреднује 1 поен

МОДУЛ 3.

ЗАВРШНИ ТЕСТ
0-20 ПОЕНА

ОЦЕЊИВАЊЕ ЗАВРШНОГ ТЕСТА

Тест има 20 питања
Свако питање се вреднује 1 поен

ЛИТЕРАТУРА:

МОДУЛ	НАЗИВ УЏБЕНИКА	АУТОРИ	ИЗАДАВАЧ	БИБЛИОТЕКА	ЧИТАОНИЦА
Рани развој медицине	Увод у медицину Историја медицине- збирка тест питања	Бранивоје Тимотић Часлав Милић	Универзитет у Крагујевцу, Медицински факултет, 2001 Универзитет у Крагујевцу, Медицински факултет, 2004	Има	Има
Предуслови етичког понашања	Медицинска етика	Јован Марић	Мегаграф, Београд, 2002	Има	Има
Етика медицинске професије	Медицинска етика	Јован Марић	Мегаграф, Београд, 2002	Има	Има

Сва предавања налазе се на сајту Факултета медицинских наука: www.medf.kg.ac.rs

ПРОГРАМ:

ПРВИ МОДУЛ: РАНИ РАЗВОЈ МЕДИЦИНЕ

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 1 (ПРВА НЕДЕЉА)

Развој медицине кроз историју и савремена достигнућа медицине- циљеви наставе историје медицине

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Који су циљеви историје медицине? Зашто је важно познавати развој медицинске науке? Кратак преглед медицинских достигнућа кроз векове- од праисторије до модерног доба. Повезивање ранијих знања и савремене науке. Тешкоће у прихватању нових ствари. Утицај предрасуда на развој медицине. Развој медицинских институција кроз векове. Повезаност и утицај филозофије, теологије, социологије са медицином и њихов утицај на развој медицинске науке

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 2 (ДРУГА НЕДЕЉА)

Медицина у робовласничком периоду; Средњовековна медицина

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Које су историјске чињенице обележиле развој медицине у робовласничком периоду? Шта су нова медицинска знања у овом периоду? Како су ова сазнања мењала свет? Какав је утицај медицине овог времена на каснији развој? Медицина старог Египта и Месопотамије. Медицина у Старој Грчкој и Риму. Улогу врачева и видара као претеча лекара. Зашто је средњи век таман период у историји човечанства и медицине? Застој у развоју научне мисли, застрашивање, егзорцизам у средњем веку... Улога и утицај цркве на развој медицине овог времена. Значај источњачке медицине и специфичности. Промене које доноси ренесанса у науци, медицини. Утицај опште позитивне научне климе на прогрес медицине. Велика имена медицине тога времена. Студенти на примери дискутују догађаје из овог времена

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 3 (ТРЕЋА НЕДЕЉА)

Медицина XVII, XVIII, XIX и XX века

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Важна достигнућа из овог периода; кје су историјске чињенице обележиле развој медицине овог доба. Најзначајнија медицинска достигнућа у Европи XVII, XVIII и XIX века. Најзначајнија медицинска достигнућа у Америци XVII, XVIII и XIX века ...На примерима се дискутује о начину размишљања у медицини тога времена. Најзначајнија достигнућа медицине XX века; дискутује се како су развој технике, средстава комуникације и преноса података допринели брзом развоју медицине. Промене у организацији здравствене службе и здравствених институција у XX веку. Критички осврт на достигнућа- које смо лекције научили и како се то осликава на савремена медицинска истраживања

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 4 (ЧЕТВРТА НЕДЕЉА)

Историјски развој нашој земљи и нашој регији

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Које су историјске чињенице обележиле развој медицине наше регије; прати се развој медицине наше земље и региона од пренаучног периода до данас; које су значајне личности медицине наше земље; значај Светосавске мисли на развој медицине у нашим крајевима; значај верске, канонске и апокрифне медицине; биле прве српске болнице (Хиландар и Студеница); утемељивачи модерне медицине код нас (Јован Апостоловић, Милан Јовановић-Батут, Андрија Штампар, Драга Љочић, Владан Ђорђевић...); хуманост медицинског особља у посебно тешким врменима за нашу земљу; организација здравствене заштите у нашој земљи

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 5 (ПЕТА НЕДЕЉА)

Жене у медицини

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Како су жене прихваћене као здравствени радници; колико је то утицало на њихово присуство у медицини; да ли је непорихватање жена утицало на развој медицине; која су најзначајнија медицинска достигнућа жена-здравствених радника; студенти су претходно приремили неке биографије жена-лекар о којима се дискутује у групи

ДРУГИ МОДУЛ: ПРЕДУСЛОВИ ЕТИЧКОГ ПОНАШАЊА

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 6 (ШЕСТА НЕДЕЉА)

Развој неких медицинских дисциплина кроз историју

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

На примерима се дискутује развоје хирургије, психијатрије, гинекологије; развој појединих грана медицине у Србији и Шумадији; историјски развој појединих техника лечења- прве операције, прва примена антибиотика, антипсихотика; студенти имају задатак да сами пронађу неке примере из области медицине које их занимају и о томе сви дискутују у великој групи

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 7 (СЕДМА НЕДЕЉА)

Психичке функције као предуслов етичког понашања

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Анатомска основа менталног функционисања; кратак приказ сваке психичке функције; кратак осврт на поремећаје психичких функција; значај разумевања човека као јединственог у биопсихосоцијалном аспекту; приказ интервјуа са пацијентом

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 8 (ОСМА НЕДЕЉА)

Хипократова и друге заклетве и етички кодекси

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Упознавање са текстом заклетеве; модификације Хипократове заклетеве; шта је остало непромењено; зашто су неке ствари данас другачије; зашто су неке поставке Хипократове заклетве непромењене након толико векова; етика и морал- разлике и сличности; практично размјевање медицинских заклетви

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 9 (ДЕВЕТА НЕДЕЉА)

Етичка питања у појединим медицинским дисциплинама

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Посебно деликатна поља рада у медицини- рад са децом и породицом оболеле деце; рад са старима; рад са особама са посебним потребама; пацијенти који болују од прогресивних, неизлечивих болести- етичке дилеме и изазови; саопштавање дијагнозе; рад на конкретном примеру из праксе

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 10 (ДЕСЕТА НЕДЕЉА)

Етичност медицинских испитивања

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Етички одбори- састав, регулатива, задаци и циљеви рада ; ко може да ради истраживање и када; специфичности испитивања на људима; информисани пристанак за учешће у клиничкој студији; регрутовање пацијената за клиничке студије ; законске обавезе у вези са клиничким испитивањима ; дискусија примера етичног и неетичног испитивања

ТРЕЋИ МОДУЛ: ЕТИКА МЕДИЦИНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 11 (ЈЕДАНАЕСТА НЕДЕЉА)

Кодекс медицинске професије

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Упознавање са кодексом лекара као актом који регулише понашање лекара у пракси, разумевање етичких принципа на којима се темељи кодекс професије, анализа односа лекар-пацијент; лекар-породица пацијента; анализа обавезујућих принципа у међусобном односу лекара

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 12 (ДВАНАЕСТА НЕДЕЉА)

Питања краја живота и еутаназија

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Филозофија краја живота; квалитет живота у терминалним фазама болести; право на истину о врсти болести, исходу, могућностима лечења; корист од лечења и квалитет живота; клиничка способност пацијента; Саопштавање тешких информација пацијенту и породици; неизлечиво болесни пацијенти; слободна воља пацијента; палијативно збрињавање ; еутаназија- контроверзе кроз историју до савременог доба

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 13 (ТРИНАЕСТА НЕДЕЉА)

Професионална тајна

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Шта је професионална тајна; кога она обавезује и када; коме се сме открити професионална тајна; сагласност пацијента да информације о његовом здравственом стању сазнају други; најбољи интерес пацијента; када није потребна сагласност пацијента да се нека информација саопшти мимо воље самог пацијента...

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 14 (ЧЕТРНАЕСТА НЕДЕЉА)

Правно етички аспекти и одговорност здравствених радника

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Дефиниција лекарске грешке; неуказивање медицинске помоћи; несавесно лечење; повреде начела медицинске науке; повреда начела хуманости; надрилекарство; издавање лажних уверења; казнена одговорност- дисциплинска, административна, кривична; несвесни и свесни нехат; дискусија неких облика професионалне одговорности и грешек на примеру

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 15 (ПЕТНАЕСТА НЕДЕЉА)

Рекапитулација појмова из историје медицине

ПРЕДАВАЊА 2 ЧАСА

Прелазак кроз градиво које је обрађено током четрнаест недеља- пренаучна медицина, основи научне медицине, медицински модели кроз векове; морални принципи на којима се темељи медицина; етичност у свакодневном раду лекара; основи етичке и правне одговорности лекара; кодекс медицинске професије

ТЕМЕ ЗА КЛИНИЧКЕ СЕМИНАРЕ

Жене у медицини
Историја медицине у Србији
Етичке дилеме очима студената медицине
Етичка питања краја живота
Изборна тема

РАСПОРЕД ПРЕДАВАЊА

ВЕЛИКА САЛА (С3)

ЧЕТВРТАК
08⁰⁰ – 09³⁵

Прво предавање је 21.02.2013.
Последње предавање је 13.06.2013.

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ИСТОРИЈА МЕДИЦИНЕ

модул	недеља	датум	време	место	тип наставе	назив методске јединице	наставник
1	1	21.02.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Развој медицине кроз историју и савремена достигнућа медицине-циљеви наставе историје медицине	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
1	1	28.02.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Медицина у робовласничком периоду; Средњевековна медицина	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
1	1	07.03.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Медицина XVII, XVIII, XIX и XX века	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
1	1	14.03.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Историјски развој медицине у нашој земљи и регији	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
1	1	21.03.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Жене у медицини	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
1	2	28.03.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Развој неких медицинских дисциплина кроз историју	Проф. Мирјана Јовановић
1	2	04.04.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Психичке функције као предуслов етичког понашања	Проф. Славица Ђукић Дејановић/ Асс. Владимир Јањи
1	2	11.04.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Хипократова и друге заклетве и етички кодекси	Доц. В. Јањић, психијатар
		11.04.	18 ⁴⁵ – 19 ⁴⁵	С1	ЗТМ	ЗАВРШНИ ТЕСТ МОДУЛА 1	
1	2	18.04.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Етичка питања у појединим медицинским дисциплинама	Проф. Биљана Вулетић
2	2	25.04.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Етичност медицинских испитивања	Проф. Д. Миловановић
2	3	16.05.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Кодекс медицинске професије (КЛС)	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Доц. Д. Ђоковић
2	3	23.05.	08 ⁰⁰ - 09 ³⁵	С3	П	Питања краја живота и еутаназија	Проф. Драгана Игњатовић Ристић Проф. Душан Петровић

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ИСТОРИЈА МЕДИЦИНЕ

модул	недеља	датум	време	место	тип наставе	назив методске јединице	наставник
2	3	30.05.	08⁰⁰ - 09³⁵	С3	П	Професионална тајна	Доц. С. Матејић
2	3	06.06.	08⁰⁰ - 09³⁵	С3	П	Правно етички аспекти и одговорност здравствених радника	Проф. Бранко Ристић
		06.06.	18⁴⁵ – 19⁴⁵	С1	ЗТМ	ЗАВРШНИ ТЕСТ МОДУЛА 2	
2	3	13.06.	08⁰⁰ - 09³⁵	С3	П	Рекапитулација појмова из историје медицине	Проф. Д. Игњатовић Ристић
		27.06.	18⁴⁵ – 19⁴⁵	С1	ЗТМ	ЗАВРШНИ ТЕСТ МОДУЛА 3	